

Ymmärrä Suomea -videosarjan jakson "Kunniaan liittyvä väkivalta" teksti

Se alkoi, kun olin kymmenen. Olisin halunnut käydä kavereilla yökylässä ja pelata jalkapalloa, mutta en saanut. Teini-ikäisenä minun oli jäätävä kotiin, kun kaverit lähtivät ostarille. Veljeni saivat kyllä mennä ja pukeutua kuinka tahtoivat.

Haaveilin tekeväni asioita salaa, mutta tiesin, että aina on joku sukulainen tai tuttava, joka voi nähdä minut ja kertoa perheelleni. Siitä olisi seurannut rangaistus ja entistä tiukempia sääntöjä. Koin lapsuudessani ja nuoruudessani monenlaista väkivaltaa siksi, että olin sattunut syntymään tytöksi.

Väkivalta mielletään usein pelkäksi fyysiseksi satuttamiseksi, kuten tukistamiseksi, lyömiseksi tai potkimiseksi. Todellisuudessa väkivallan käsite on laaja, ja sen kaikista muodoista on vakavaa haittaa kokijalle.

Henkinen väkivalta tarkoittaa esimerkiksi haukkumista, kontrolloimista tai liikkumisen rajoittamista.

Taloudellinen väkivalta voi olla esimerkiksi sitä, kun ihmiseltä kielletään oma tili ja pankkitunnukset eikä hänen anneta päättää omasta rahankäytöstään.

Jos ihminen pakotetaan tai painostetaan seksuaalisiin tekoihin, häntä kosketellaan ilman hänen suostumustaan tai nimitellään seksuaalisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen vuoksi, se on seksuaalista väkivaltaa.

Kunniaan liittyvä väkivalta eroaa muusta väkivallasta ainakin yhdellä merkittävällä tavalla: se on yhteisöllistä. Keinot ovat samoja kuin edellä, esimerkiksi kontrollointia, eristämistä, uhkailua, haukkumista tai fyysistä satuttamista. Se voi olla myös avioliittoon pakottamista tai avioeron estämistä.

Pahimmassa tapauksessa väkivalta voi johtaa kuolemaan.

Useimmiten tekijät eivät toimi yksin, vaan yhteisön tai perheen tuella. Väkivallan käyttöä ei edes yritetä piilottaa yhteisöltä tai perheeltä ja joskus yhteisö saattaa jopa kannustaa siihen.

Odotin kovasti sitä, että pääsen opiskelemaan toiselle paikkakunnalle ja voin muuttaa pois kotoa. En saanut siihen lupaa. Tottelin, koska pelkäsin menettäväni perheeni.

Perheeni painosti minua luopumaan opiskeluhaaveista ja perustamaan oman perheen. He vahtivat tekemisiäni myös tultuani täysi-ikäiseksi. Väkivalta ja sen uhka olivat läsnä joka päivä.

Lopulta uskalsin soittaa netistä löytämäni järjestön auttavaan puhelimeen ja kertoa tilanteesta.

Järjestön avulla tapasin muita saman kohtalon kokeneita, sain uusia ystäviä, aloin arvostaa itseäni ja uskaltauduin toteuttamaan haaveitani.

Kotona Suomessa

Astu sisään. Se kannattaa.

Suomessa ihmisen oikeuksia turvaavat sekä kansalliset lait että kansainväliset ihmisoikeussopimukset.

Ne yhdessä takaavat jokaisen ihmisen yhtäläisen arvon. Haluaisin erityisesti nostaa esiin niistä kaksi.

Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen on ehdoton ja koskee kaikkia tyttöjä, poikia, miehiä, naisia ja muunsukupuolisia. Jokaisella ihmisellä on myös itsemääräämisoikeus eli lupa päättää omasta elämästään.

Suomessa vanhemmat ovat vastuussa alaikäisistä lapsistaan, mutta lapset voivat päättää asioistaan enenevässä määrin iän ja kokemuksen karttuessa. 18-vuotiaasta alkaen jokainen ihminen saa tehdä kaikki valintansa itsenäisesti.

Suomessa asuva täysi-ikäinen saa siis päättää asuinpaikastaan, opiskelustaan, työstään, uskonnostaan ja pukeutumisestaan itse. Perhe tai kukaan muu ei voi valita puolisoa toiselle ihmiselle tai määrätä avioitumisesta. Jokaisella ihmisellä on myös oikeus omiin tuloihinsa, pankkitiliin ja omista raha-asioistaan päättämiseen.

Kaikentyyppinen väkivalta on Suomen lain mukaan rangaistavaa. Rangaistus on kovimmillaan ehdoton vankeustuomio ja maahanmuuttajien kohdalla jopa karkottaminen.

Tuomiot ovat Suomessa julkisia ja ihmiset keskustelevat niistä paljon sekä tiedotusvälineissä että sosiaalisessa mediassa.

Nuorempana näin paljon painajaisia, koska tilanne kotona oli niin vaikea. Olin masentunut ja minun oli vaikea keskittyä opintoihin. Uskoin, että en ole yhtä arvokas kuin veljeni ja että perheen etu on minun etuani tärkeämpi.

Ystäväni tarina on vielä pahempi: hän joutui hakemaan apua turvakodista. Se on paikka, jossa väkivaltaa tai sen uhkaa kokevat ihmiset voivat asua tilapäisesti. Ystävälläni on nyt vahva masennuslääkitys ja edessä pitkä terapia. Avun ansiosta hänen toipumisensa on kuitenkin alkanut.

Ystäväni on katkaissut välit perheeseensä, minä taas tapaan sukulaisiani säännöllisesti. Oma suuri päiväni koittaa puolen vuoden päästä, kun valmistun unelma-ammattiini ja alan etsiä ensimmäistä työpaikkaani.

Muita ihmisiä haluaisin muistuttaa siitä, että jokaisella ihmisellä on oikeus päättää omasta elämästään ja että toisen valintoja pitää kunnioittaa. Väkivallasta saa ja pitää puhua, apua on tarjolla! Auttavien tahojen yhteystiedot ovat tämän videon alapuolella.

Kotona Suomessa

Astu sisään. Se kannattaa.

Apua väkivaltaa kokeneille ja muille väkivallan osapuolille:

Monika-Naiset: <https://monikanaiset.fi/>
Kriisikeskus puh. 0800 05058 ma-pe klo 9-16
turvakoti puh. 045 6396 274 (aina auki)

Nollalinja: <https://www.nollalinja.fi/>, puh. 080 005 005 (aina auki)

Sopu-työ: <https://soputila.fi/>

Didar: <https://www.didar.fi/>

Akuutissa hätätilanteessa soita 112.